

INASOK

Irtta: BORSOVAI LENGYEL GYULA

Gádos Páter a ványolófáról bontotta le a sárgabőrt. Míg a kerékfejú szöveget a pléh dobozkába ejtette, a mellette ülő két suhanca oda szolt:

— Inasok!

A két suhanc megmerevítette a derekát. Egyszerre felelt:

— Igenis! Mester úr szolgálatára.

— Mongyad Jóska!... Hogy kell a csizmat megcsinálni?

— Csinosra, hogy hadd szédüljön a paraszt.

— Tovább Jani! — intett a másiknak.

— Vakvágást is lehet bele alkalmazni, módjával. Mer mikor a világon mulandó minden... mért tartson a csizma örökké?

— Mikor csinos a csizma? Jóska!

— Akkor ha a mester úr kezéből kerül ki, oszt új!

— A Vakvágást, hogy kell alkalmazni? Jani!

— A bőr visszaján a knájjal olyan vágást kell csinálni, hogy ne érje el a bőr színét. A csizma húsolása közben osztán szétnyílik a vakvágáson a bőr. A gazda pedig nem tudja, a balta csapódott-e a csizmához, vagy a kasza csönka cseszte. A forgalom emelkedik.

Milyen munkán kell, vagyis lehet a vakvágást alkalmazni?

A két suhanc egyszerre ordította:

— Vásári munkán... esakis!

A mester felállt. Zöld kötőjéről leseperte a bőrdarabokat. Indult kifelé a műhelyből. A nyitott ablakon

TRUNKHAHN
P O S Z T Ó G Y Á R
szöveite közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U 8
VI. TERÉZ-KÖRUT 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!
Gyártelep:
Budapest, XI., Lenke út 117.

harangzúgás hangjai töltötték meg a műhelyt. A mester megállt. Rászolt a két suhancra:

— Itt van a reggelizés ideje... Aló! Fel az eperfára... früstölkölni.

Jóska a műhely legtávolabbi sarkába hátrálva bátoritanul megszólalt:

— Mester úr! Adjék egy darab kenyeret. Én nem szeretem az epret... magába!

A mester feldörrent:

— Mi az? Még feleselni merészelsz? Befogd a szádat, vagy mindjárt pofonnal eszed az epret!

A két inas szempillantás alatt a nagy eperfa legmagasabb ágán termett. Mindigéhes szájukba marékkal tömték a jó édes epret. Feeskék cikláztak el fejük felett. Az eperfa ághegyén verebek torkoskodtak. — Össze, össze marakodtak egy-egy édes epren. Visítva estek egymásnak epertől fekete csőrükkel.

Jóska maszatos szája nevetésre huzódott széjjel. A csipogó verébre mutatott:

— Nézd má! Ugy visít az a veréb, mint a mesternéasszony, mikor az ura... vásár után az iparoskörbe akar menni... egy kicsit kártyázni.

— A meg ott az a fekete lajbis, aki a csipogót a csőrével pofozza épen olyan, mint a... mester úr.

A mester vastag hangja dörrent meg az eperfa alatt:

— Elég lesz már a früstök inasok! Holnap is nap lesz! Nem muszáj egy nap mindent megenni.

Jóska és Jani egy-kettőre a földön termett. Szaladtak az itató vályuhoz. Megmosakodtak és kötőjük sarkába megtörülköztek. Gádos mester odaszólt nekik:

— Mára ünnep van... nem dolgozunk... Hanem passzióból... kimegyünk... a szőlőbe kapálni!

A két inas lekasztotta a szín kaskulójáról a két kapát és egymásra fintorokat vágva szaladt a kiskapunak. Gádos mster úr pedig pálcával a kezében utánuk ballagott. A felesége utána szolt:

— Péter! Ebédre gyertek haza. Ebéd után majd átmegyünk a komáékhoz.

Jani és Jóska a szőlőt kapálták. A mester ott állt felettük, hát muszáj volt dolgozni. Délre hazamentek. Füstölt disznóhúsos bablevés volt az ebéd. A mester egy-egy karaj kenyeret szelt a két inasnak. A mesterné színültig szedte bablevessel a tányérokat. A két inasról csurgott az izzadság olyan jóízűen evett.

A Jani kenyere elfogyott. Megszólalt:

— Egy darab kenyeret szabad-e nekem szelni?

Gádos mester felütötte a fejét:

— Hogyne Jani!

Jani felugrott. De ismét leült, hogy a mester folytatta:

— De csakis abból, amit... magad... kerestél!

Kabátja két szárnyába törülte a száját a két inas. Megköszönték az ebédet és kiültek az eperfa alá a lócára.

— Három féle volt az ebéd! — szolt Jóska.

A másik ámulva nézett rá. Jóska az ujján számlálta:

— Lé!... Egyféle! Bab? Kétféle! Hús? Háromféle.

— Kenyér? Négyféle! — Víz? Ötféle! — nevetett Jani.

A mester és a mesterné becsukták a pitvarajtót. Gádos rászolt a két inasra:

— Osztán jól viseljétek magatokat!

— Igenis mester úr! — vágta rá a két fiú.

A harmadik háznál járhattak a mesterék, az inasok akkorra már körül cigánykerékezték az udvart. A kamara araszos kis ablakinál megállt Jani. Belesett rajta. Összesucorította szájával sorolta:

— Sonka! Szalonna! Oldalas! Tyhü Jóska, bizony Isten alma. — Egy szakajtó piros alma...

— Aha! — lihegett Jóska. Amit a mesterné újigra tartogat!

Jani sóhajtott:

— Ha megehetnék belőle vagy kettőt, nem kíváncznék... még... a segédúrságra sem.

Jóska eleven szemepillantása végig szaladt az udvaron. Hosszú babkaró állt a szín oldalához támasztva. Hangos csatakiáltással vette birtokába. Zsebéből eltörtvégi árat húzott ki és belenyomta a babkaró végébe.

— Szaladj csak a kiskapuba, nem győn-e a mester?

A mesterné em jött. Jóska a karó végébe szorított árra egymás után húzott ki nyole almát. Megették rövidesen. Mikor elfogyott a nyole alma Jani megszólalt:

— Te Jóska!... Most már úgy is mindegy: Ugyis megtestel a mester, ha hazajön... Együnk még!... A mester úgy is azt mondta, — nem éri meg az az alma az újat!... Legyen neki igaza!

Jóska egymásután célozta meg a bottal és emelte ki az almákat. — megették mind.

Alkonyatfelé hazatértek a mesterék. Az alma eltünése is kisült. A két inas gyerek megkapta a maga verés porcióját. A szipogás is elcsendesedett. Csak Gádos mester tűnődött még sokáig:

— Ugyan hogy tudták ellopni az almát a huncutok? Én inas koromban se tudtam volna kilopni. De hát hiába!... Fejlődik a világ!

Az ősember nyomában

Ötezer esztendőös kultura nyomalt fedezték fel az aggteleki cseppkőbarlangban

Miskolc, február 6.

Az aggteleki cseppkőbarlangban az utépítési munkák során olyan nyomokat találtak, amelyek arról tanuskodnak, hogy valamikor, 5000 esztendővel ezelőtt, vagy még régebben ember élt az aggteleki cseppkőbarlangban. Kőkorszakbeli ősember, akinek állandó lakóhelye volt a nyirkos, hatalmas, sok zegzugában, ma sem egészen felfedett labirintus.

Menedék vagy rablótanya

Az aggteleki cseppkőbarlangban nem most találtak először olyan őskori nyomokat, amelyek lázas izgalomba hozták a világ régészettársadalmát. Már a múlt században megkezdtek a barlang rendszer átkutatását.

Raizz Keresztély, aki a XX. század második felében jár a barlangban és a cseppkőeket, a barlang különös formációit, tárgyait először vizsgálja meg a tudomány szemüvegén keresztül, elnevezi a barlang egyik szakaszát — azt, amelyiken az Acheron folyó fut keresztül — Mauzeleumnak. Azért, mert a cseppkőekben, egymás fölött emeletesen a csontvázak egész sorára bukkan. Különböző edényeket, meg nem állapítható rendeltetésű dísz tárgyakat is lel a csontok szomszédságában. — Az edények alakja olyan finom művészi izlésre vall, a színezés és a megmunkálás annyira fejlett iparérezéket tételez fel, hogy Raizz Keresztély az edények és a csontvázak eredetét nem tudja másképpen megmagyarázni, csak azzal, hogy minden valószínűség szerint a tatárjárás korában kerültek a barlangba. Amikor Batu khán barbár gőzhangere végigdübörgött az országon, a borsodi, a miskolci és a közvetlen környékbeli lakosság egy része a barlangban keresett menedéket, amely rejtett bejáratával, hatalmas, levegős folyosóival ideiglenes otthont és biztos mendéket nyújtott a tatárresordák elől. Az is lehet — írja Raizz Keresztély, hogy sok századdal ezelőtt valami rablóbanda ültette fel tanyáját a barlangban.

A kőkorszaktól a tatárjárásig

Raizz Keresztély feltevéseire rácafoltak a további kutatások. Nyáry Jenő 1876-ban a Csontház és a De-nevébarlang termetét kezdte feltárni, tehát jórészt ugyanazt a barlangrészt, amelyet annak idején Raizz Keresztély Mauzeleumnak keresztelt el. Cseréptöredékek, konyhahulladékok, emberi csontvázak, barlangi megvén csontmaradványai, barlangi medve csontjából készült lándzsacsúcsok, nyílhegyek, vésők, varkarók és amulettek, kőből formált üllők, balták, a halfogfűrészek, csigaamulettek, bronz és vaskori emlékek azok az értékek, amelyekkel a barlang gavallérosan fizet Nyáry Jenő tudományra pazarolt

Kellemes meglepetés

éri, ha rendszeresen használja a híres nagyenyedi

Kovács krém-et

Eltünteti az arc bőr szépséghibáit, csodálni fogja Ön is bámulatos hatását. Az arc megszépül, feltűnően tiszta, üde lesz!

Száraz arc bőrhöz kék } csomagolásban.
Zsíros arc bőrhöz sárga }

idejéért és fáradságáért. Másnak talán nem sok, de a könyv és az őstörténet embere számára egész tudományos kinestár — amiből rendkívül érdekes következtetéseket vonhat le. Megállapíthatja azt, hogy a legrégebb kőkorszaktól, az úgynevezett paleolith kőkortól kezdve a csiszolt, vagy neolith, a bronz és a vaskorszakon keresztül egész a történelmi időkig lakott hely, vagy egy kis modernizált túzással: kultúrgócpon volt az aggteleki cseppkőbarlang. A búza, a búkköny a lenese, alakor, köles, árpa, búza magjai, azután tizenegyz állatfajának, a barlangi medvének és más állatoknak a maradványai arról tanuskodnak, hogy az ősember ismerte a földművelést és az állattenyésztést. De alkalmat nyújtottak ezek az újabb leletek Nyáry Jenőnek, később pedig Kadie Ottokárnak, Márton Lajosnak, Tompa Ferencnek arra is, hogy a tudomány hitelességével mutassák ki, hogy az aggteleki cseppkőbarlang kultúrája régebbi keletű, mint a tatárjárás, visszanyúl egészen a kőkorszakba.

Arany és fegyverek

Szervesen beleilleszkedik abba az őskori települési területbe, amelynek az Avas alján, a Bükk hegység vidékén elszórtan bányászták ki az idők öléből és amelyet a tudományos világ évtizedek óta „bükki kultúra” néven ismert.

1929-ben Tompa Ferenc folytatott ásatásokat a barlangban. Ennek során különböző értékes készítmények, számok mellett egy úgynevezett „tűzpad” világra került nap, amelynek szerkezete, összetétele érdekesen hasonlít a mai tűzhely berendezéséhez. Tizenöt dekagramm súlyú, karikákból álló aranyeleltre is bukkantak, amelyből azt a következtetést vonják le, hogy a barlang valószínűleg csak ideiglenes tartózkodási helye volt az ősembernek, Platinával bevont bronzkarkötőket, védő és támadófegyvereket: kar- és kézfejevédő tekeréseket, lándzsákat, mellvérteteket is zsákmányoltak a barlangkutatók, amelyek szintén emellett tanuskodnak.

Azok a leletek, amelyeket Kessler Hubert legújabbban tárt a tudományos közvélemény elé, beigazolták a barlangkutatóknak régi feltevéseit: hogy a barlangnak az őskorban Jósavölgy felé kijárat volt, amelyen annak idején az ősember közlekedett és amelyet azóta a föld betemetett. Kessler Hubert most arra törekedik, hogy ezt a kijáratot szabaddá tegye és ezzel egész fényben fürdesse meg az ősember 5000 esztendőös életét az aggteleki cseppkőbarlang mélyén...

A Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap apróhirdetése eredményre vezetnek.